

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

27e jaargang nummer 4

december 2017

De dienstknecht en de Heilige Geest

anoniem, ca 1950

God bedient zich slechts van drie instrumenten - de Heilige Geest, het Woord, en een wedergeboren leven. Als het ons streven is om Hem te dienen, dan moeten we nimmer uit het oog verliezen dat het wedergeboren leven uit God ^{Joh.1:13} geboren is door den Geest ^{Joh.3:5,6} en door middel van het Woord, ^{1Pet.1:23} en dat het een nieuwe schepping ^{2Kor.5:17} Gods is, een mede-deelgenoot van de Goddelijke natuur, ^{2Pet.1:4} een zoon en erfgenaam van God ^{Rom.8:17} en niet slechts mens.

Wij hebben ontvangen

Vele Christenen zijn óf vergeten óf hebben nooit geweten dat God hen reeds Zijn Heilige Geest geschonken heeft. Zij trachten dus te arbeiden met menselijke kracht en wijsheid, en op wereldse wijze, en ervaren dientengevolge de diepste mislukking. Zij zien over het hoofd, dat zij nièt van deze wereld zijn, en dat onze krijgswapenen om de vijandelijke sterkten in te nemen, niet vleselijk maar geestelijk zijn. Doch God heeft ons Zijn Heilige Geest gegeven om ons te bekwamen voor Zijn arbeid.

"En Petrus zeide tot hen: Bekeert u en gij zult de gave des Heiligen Gees-

tes ontvangen." ^{Hand.2:38}

"Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe." ^{Rom.8:9}

"Doch wij hebben niet ontvangen de Geest der wereld, maar de Geest die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn." ^{1Kor.2:12}

"Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft." ^{1Joh.4:13}

Er zijn velen, die voor God werken en in de mening verkeren, dat zij de Heilige Geest nog moeten ontvangen. Dat was ook mijn moeilijkheid, toen ik begon te prediken. Zijn Woord, waarin

mij gezegd werd, dat Hij mij Zijn Heilige Geest geschonken had, geloofde ik niet. Opdat ik de Heilige Geest zou mogen ontvangen, bad en smeekte ik, en bezocht vele conferenties, terwijl God hem reeds aan mij gegeven had; sterker nog, Hij woonde op datzelfde tijdstip in mij en ik wist het niet. Mijn lichaam was Zijn tempel, maar daar was ik onkundig van, en ik werkte voor God op mijn wijze en met mijn nietige kracht als iemand die alleen staat. Wat waren dat toch droevige dagen! Wat heb ik jaren van armoede gekend, omdat ik niet letterlijk aan de vervulling van Gods Woord geloofde! Geloof u wat Hij zegt, dat u de Heilige Geest ontvangen hebt?

"En overmits gij zonen (grondtekst) zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, die roept: Abba, Vader!" ^{Gal.4:6}

Er zijn vele Christenen, en zelfs bedienaars des Woords, van wier leven geen kracht uitgaat; die uitzien naar de doop van de Heiligen Geest of naar een nieuw Pinksterfeest of een uitstorting van de Geest; niet tevreden, onbekwaam om anderen tot hulp en steun te zijn, omdat zij Gods Woord met betrekking tot de inwoning van de Heilige Geest in elke gelovige, weigeren te geloven. Buig u dan nu en zeg Hem, dat u gelooft wat Hij zegt, dat Hij de Geest Zijn Zoons in uw hart uitgezonden heeft.

De Heilige Geest, Die ons gegeven is, blijft bij ons.

"En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid, namelijk, de Geest der waarheid, welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden, en zal in u zijn." ^{Joh.14:16,17}

"Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel van de Heilige Geest is, die in u is, die Gij van God hebt, en dat gij uwszelfs niet zijt?" ^{1Kor.6:19}

Wij zijn niet langer gewone mannen en vrouwen, maar inderdaad tempelen Gods, en de Heilige Geest doet Zijn werk door deze tempelen. Precies zoals het lichaam van de Heere Jezus, tijdens Zijn omwandeling op aarde, de tempel Gods was, zo is nu ook uw lichaam Gods tempel. Nadat "de Geest des Heeren Gideon aantooft" ^{Richt.6:34} deed Gideon iets zeer alledaags, hij blies met de bazuin, en de mannen werden achter hem bijeen geroepen. Wilt ge God loven en danken, dat Hij ook u wil gebruiken, en een machtig werk door u wil doen? Laat ons onze arbeid aanvangen afhankelijk van de Almachtige God, Die in ons woont! Prijst God! Hij doet het werk en wij zijn slechts de instrumenten, die Hij gebruikt om Zijn doel te bereiken.

Wij kunnen niet méér ontvangen

Het gaat er nooit om, dat wij méér van de Heilige Geest moeten ontvangen. God heeft ons Zijn Heilige Geest gegeven, en Hij is een Persoon, precies zoals gij dat zijt, zij 't dan ook niet naar het lichaam. Toen Hij in uw hart

kwam, kon Hij in Zijn hoedanigheden van sterkte, wijsheid, of kracht of macht of liefde niets uitsluiten, omdat dit allemaal eigenschappen zijn, die een deel van Zijn wezen uitmaken. Méér van Hem bezitten kunt gij niet, maar wèl kan Hij al Zijn kracht door u uitoefenen op hetzelfde ogenblik dat gij u zich geheel ter Zijner beschikking stelt.

Wilt gij nu uw hoofd buigen en voor immer de beslissing nemen dat gans uw leven aan God zal toebehoren, om het te gebruiken naar Zijn welbehagen; dat Zijn Heilige Geest door uw lichaam overal heen zal kunnen gaan, alles zal kunnen zeggen door uw mond, en u zal mogen bezitten om door u anderen lief te hebben?

Geef uzelf volkomen aan Hem.

Het zegel van de Heilige Geest

U bent wedergeboren door de Heilige Geest, en deze zelfde Geest verzegelt u.

"De Heilige Geest Gods door welken gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing." ^{Ef.4:30}

Een zegel is allereerst een identiteitsbewijs, en zo is de Heilige Geest het merkteken van God op elk van Zijn wedergeboren kinderen. Zoals het in het laatst der dagen zal zijn, wanneer de antichrist zal heersen, en ieder mens een merkteken op zijn hand of voorhoofd zal dragen, ^{Op.13:16} zo heeft God heden een onuitwisbaar teken gezet op elk Zijner kinderen.

God laat niet de minste twijfel toetrent Zijn eigendomsrecht, en geeft de

duivel geen kans om het aan te vallen, want Zijn Merkteken, de gezegende Heilige Geest, rust op elke Christen.

Ten tweede betekent een zegel zekerheid: "verzegeld tot de dag der verlossing". Mijn lichaam is Zijn tempel, niet slechts voor een paar dagen, maar tot de dag der verlossing. Het werk dat God doet is eeuwig. Dit ontzegt u het recht om te blijven zondigen en te doen wat u goed dunkt.

"Weet gij niet, dat, wien gij uzelfven stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, dat gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, óf der zonde tot de dood, óf der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?" ^{Rom.6:16}

Hij heeft de Zijnen verzegeld. Men kan gemakkelijk zeggen wiens dienstknecht gij zijt, wanneer men let op het leven dat gij leidt. Wees voorzichtig dat gij de Heilige Geest niet bedroeft, om daardoor Gods werk door u te belemmeren, en de duivel voordeel te geven. Wat zou hij u dan met duivels leedvermaak aanzien, en zowel de aandacht van de wereld als van uzelf, vestigen op uw onbestendigheid!

De zalving van de Geest

Toen God de Heere Jezus opwekte uit de dood, zalfde Hij Hem met de Heiligen Geest als Zijn Hogepriester, om de offerande te offeren, die Hem welbehagelijk was.

"De Geest des Heeren Heeren is op mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen

aan de zachtmoedigen ..." ^{Jes.61:1}

"Maar die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalfd heeft, is God." ^{2Kor.1:21}

"Doch gij hebt de zalving van den Heilige ... En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u." ^{1Joh.2:20-27}

"En die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader." ^{Op.1:6}

Tegelijk met de zalving die ieder van ons deelachtig werd, toen de Heilige Geest Zijn inwoning in ons maakte, kregen wij de kracht om het werk van een priester te verrichten, dat staat onder het Hoge priesterschap van de Heere Jezus. De priester werd eerst gereinigd, dan gekleed, en daarna werd de olie op hem uitgegoten. Wij werden gereinigd door het bloed van Christus, gekleed met Zijn gerechtigheid, en gezalfd tot de hoogste dienst, die sterfelijke wezens ooit gekend hebben.

Wij mogen de mensen tonen wie God is, en de noden der mensen met offerande van lof en dankzegging, de vrucht van onze lippen, ^{Heb.13:15} tot God brengen.

Wij mogen het de mensen aanzeggen, dat de verzoening is geschied, ^{2Kor.5:20} en dat deze aanvaard werd door de Heilige God. De Heilige Geest Gods, Die de zalving is, is Degene, Die dit machtige werk door ons verricht, daar wij Hem vertrouwen. Zijn zalving is de voorbereiding en het sterken tot de arbeid, zodat ieder kind van God inderdaad gereed is voor de dienst. Hij behoeft niet te wachten totdat de kracht over hem uitgestort wordt, want hij heeft

alles wat hij nodig heeft reeds van God ontvangen in de zalving.

De doop van de Geest

De Heilige Geest, Die ons gezalfd heeft, heeft ons ook gedoopt. Ongelukkig genoeg beschouwen vele Christenen de "Geestesdoop" als een begiftiging van kracht, terwijl dat eigenlijk behoort bij de zalving.

Wij worden allereerst gedoopt in Zijn dood, en daarna ook in Zijn lichaam.

"Of weet gij niet, dat zovelen als wij gedoopt zijn in Christus Jezus, wij in Zijn dood gedoopt zijn?" ^{Rom.6:3}

"Want gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit éne lichaam, vele zijnde, maar één lichaam zijn, alzo ook Christus; want ook wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; wij zijn allen tot één Geest gedrenkt."

^{1Kor.12:12, 13}

Dopen betekent altijd één zijn, niet kracht. Met water worden wij wellicht gedoopt tot lidmaatschap aan een kerk; door de Geest worden we gedoopt tot de eenheid met Zijn dood en opstanding en tot het Lichaam van Christus, zodat we leden van Christus worden. Het Lichaam van Christus werd op de Pinksterdag gevormd, en sedert dien zijn daaraan dagelijks toegevoegd degenen, die behouden worden. Ieder van deze is gedoopt door de Heiligen Geest tot eenheid met Christus, Die het Hoofd des Lichaams is.

Het vervuld zijn met de Geest

Er is geen gebod, dat wij gedoopt moeten worden door de Geest, maar er is wel een gebod, dat wij vervuld moeten worden met de Geest.

"En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest." ^{EE5:18}

"Wordt niet dronken in wijn" is slechts het halve gebod; "wordt vervuld met de Geest" is ook een gebod, en het is evenzeer zonde om "niet vervuld te zijn met den Geest" als om vervuld te zijn met wijn. God toont ons in dit gebod hoe gemakkelijk het is om vervuld te worden met de Geest. Zoals een man vervuld wordt met wijn door te drinken, zo wordt men ook vervuld met de Geest door van die Geest te drinken. Geloven is hetzelfde als drinken. Als wij geloven wat God zegt omtrent de Geest, dan drinken wij van de Geest; door onze dankbaarheid tonen we dat we geloven. Wilt ge Hem niet gaan danken omdat

Degene, Die u gebiedt: "vervuld" te worden, ook Degene is, Die u nu wil vervullen? Het ogenblik dat gij Hem dit toestaat zàl Hij u vervullen. Wilt gij u heden volkomen aan Hem overgeven, opdat Hij u kan vervullen en u in Zijn dienst gebruiken? Dan wordt Zijn taak licht en vreugdevol; het wordt dan een blijdschap om Zijn wil te doen.

Tot slot: houdt in gedachte dat God niet slechts een volmaakt plan heeft voor zulk een verlost leven, maar voor elke dag van dat leven. De levens, waarmee Hij ons in aanraking wil brengen, worden door Hem voorbereid, en door de voortdurende inwoning van Zijn Heilige Geest geeft Hij ons de kracht, het verstand en de macht om het werk te doen. Vertrouw er op, dat Hij u elke dag in aanraking zal brengen met hen, die Hij wil dat gij bereiken zult. Hem zij daarvoor de lof en de heerlijkheid tot in eeuwigheid!

Schriftplaatsen voor zelfstudie betreffende Israël:

Gods beloften aan Abraham en Izak

Gen.12:2 tot groot volk (goi) maken; Ik zal u zegenen; grote naam; tot zegen zijn

Gen.12:3 Zegenen die u zegenen en vloeken die u vloekt; in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden

Gen.12:7 Ik zal dit land geven aan uw zaad

Gen.13:14 noord - oost - zuid - west

Gen.13:15 Ik zal dit land geven aan uw zaad

Gen.13:16 Zaad als het stof der aarde - niet geteld

Gen.13:17 Ik zal dit land geven aan uw zaad

Gen.15:5 zaad als de sterren des hemels - niet geteld

Gen.15:18 verbond; Ik zal dit land geven aan uw zaad

Gen.17:2 verbond; gans zeer vermenigvuldigen

Vervolg op pagina 13

"Cronyk van Zeeland"

door H.W. van Woelderen, 1965

De Britten, en vooral ook de Ieren, hebben hun oude kronieken, waarmee zij hun Israëlitische identiteit staven. Deze bevinden zich in het Brits Museum, in Dublin en andere plaatsen. Onderzoekers vinden hier hun bronnen.

Onder hen, die geloven dat Nederland tevens tot het Noordelijk-Israël behoort, is er wel eens een spijtige blik naar onze Engelse vrienden, die met zoveel oude manuscripten en bewaarde heraldiek en traditie uit hun voor-geslacht, werkelijk kunnen aantonen, dat hun theorie op oude waarheden berust. Maar wij, Nederlanders? Zouden wij alleen maar een theorie, geleend van de Angelsaksische burenen verkondigen? Als wij die indruk maken, dan blijkt het, dat wij niet genoeg weten van ons eigen rijke verleden, en van de manuscripten en bronnen, die in onze eigen taal bewaard zijn, waardoor onze visie een veel vastere wortel heeft, dan velen in ons land voor mogelijk houden. Wij Nederlanders hebben onze eigen kronieken, maar we weten het niet meer! Onze Dietse (daaronder versta ik Vlaamse en Hollandse) en Friese kroniekschrijvers lieten ons talloze aanwijzingen na, die aangeven, dat de Lage Landen met hun eigen verleden en tradities een enorme aanvulling zijn en kunnen worden op de bekende Anglo-Saxische Israëel-visie. Het zal jaren vergen van gezamenlijk onderzoek en studie om onze bestaan-

de geschiedenis-opvatting te ontdoen van de Roomse saus en om het 19-de eeuwse sceptisme ten opzichte van onze eigen afkomst en oorsprong te overwinnen. Maar we kunnen in ieder geval beginnen met elkaar te wijzen op de bronnen in ons eigen Nederlandse taalgebied. We zouden de verhalen uit onze Nederlandse gewesten in het grijs verleden (verhalen, die tot in de 16-de eeuw voor waarheid doorgingen, maar die nu door de historici tot pseudo-geschiedenis worden gerekend!) rondom onze vermeende Israel-afstamming op zijn minst wel weer eens op mogen rakelen! Ik denk bv. aan de oorsprong van onze leeuw; aan de vermeende Trojaanse afstamming van onze Graven en bekende families; aan de migratie-verhalen van de Friezen; onze kerstening vanuit Engeland-Ierland in het begin van onze jaartelling; aan Vlaamse gegevens over Koning Arthur, die in de Engelse literatuur onbekend zijn. Er is veel, zeer veel terug te vinden in de Lage Landen, en aan te vullen voor de Engels sprekende landen. Zóveel, dat men er soms bijna moedeloos onder wordt, vooral als men merkt, dat sommigen onder ons

blijven rondlopen met een hardnekkig minderwaardigheidscomplex tegenover de Britten, alsof wij er maar zo'n beetje bij zouden lopen! Dat is fout. Het gaat daarbij niet om een kinderachtige nationale bescheidenheid, of om een ons nog infantieeler superieur voelen ten opzichte van andere volken, maar om kennis van onze ware Israëlitische wortels, ons historisch verband met de tien stammen als lage landen. We dienen te weten. We dienen ons weer bewust te worden van het inzicht der eigen voorvaderen, volgens het Bijbelwoord, dat "de Heer het hart der kinderen terugvoert tot hun vaders, opdat Hij niet kome en het land treffe met de ban".

Nieuwe Cronyk van Zeeland

Een van onze eigen oude kroniekschrijvers is de Zeeuw Mattheus Smallegange (1624-1710). Hij leefde in Middelburg in de 17-de eeuw en heeft meerdere klassiek geworden verhalen op zijn naam staan. In 1696 deed hij zijn 774 pg. tellende Cronyk van Zeeland het licht zien. Dat was toen reeds een uniek werk, en het is door de eeuwen heen de beste bron voor de Zeeuwse geschiedenis gebleven.

Voor ons echter staat er nog meer belangrijks in, o.a. aanwijzingen over de migraties.

Tot voor kort was "de Smallegange" een antiquarisch boek, waarvoor 1500 guldens werden neergeteld, maar dezer dagen is er een herdruk verschenen, wat een belevenis is voor iedere rechtgeaarde Zeeuw. Zelf ben ik zo gelukkig uit eigen familiebezit reeds

lang met een Smallegange van 1696 te hebben mogen omgaan. De nieuwe druk is f290-340,- per exemplaar, niet goedkoop, maar alleszins de moeite waard om gezamenlijk te bestellen, zoals Zaanse vrienden reeds deden. De uitgave is gedrukt bij Culture et Civilisation in Brussel en wordt verkocht door van Benthem en Jutting in Middelburg. Maar is inmiddels na twee maanden geheel uitverkocht!

Citaat uit Smallegange

Een eerste, en m.i. zeer belangrijk citaat volgt hier, waaruit men meteen al kan proeven van welk gehalte deze Cronyk van Zeeland is, en hoe noodzakelijk het is om er kennis van te nemen in verband met onze Israël-visie. Nieuwe Cronyk van Zeeland, door M. Smallegange, Middelburg 1696, geeft op pg 88, V Hoofddeel:

"Het licht des Evangeliums is kort na d' Apostelen tijden in dese landen opgegaen, en heeft daer vervolgens heerlijk gescheenen."

"Aengaende degene die aldereerst het Christelijk Geloof in onse landen gebracht hebben, lesen wij in den tweeden brief Pauli tot Thimotheum, het 4 cap. het 10 vers: Crescens na Galatien. Eusebius noemt het Gallien, waer wij voor een gedeelte zijn erkent.

Nicephorus sijt: dat Symon Zelotes in vele landen gepredikt hebbende, ten laesten de leere des Evangeliums heeft overgedragen tot den westelijken Oceaan, en de Britannische Eijlanden. Joseph van Arimathea was door Philippus uit Gallien na de Britannien overgesonden, gelijk Po-

lidorus Virgilius, Hosius en anderen getuigen."

Deze aanhaling behoeft voor de 20-ste eeuwse lezer enig commentaar: Smallegange zegt dus dat het evangelie reeds in het begin van onze jaartelling in ons land verkondigd is. Hij haalt dan de tweede zendbrief aan Timotheus aan, waarin staat, dat Crescens naar Galatië is gereisd.

Volgens Smallegange zou deze Crescens (van wie wij in onze eeuw verder niets meer weten) het evangelie in ons land (speciaal dus Zeeland) gebracht hebben. Hij noemt hiervoor geen nadere bron. Wel haalt hij Eusebius aan, die Galatië, wat wij gelijk stellen met een streek in Klein Azië, Gallië noemt, een oudere naam voor globaal Frankrijk van nu. Vandaar zou Crescens dan naar ons toe gereisd zijn. Zou Gallië werkelijk het in de Bijbel genoemde Galatië zijn?

Deze Eusebius was geen kleine jongen! Hij kwam uit Caesarea en leefde van 265-340 in Palestina.

Hij schreef de geschiedenis van het Christendom tot het jaar 303. Hij was bisschop van Caesarea en gold als de geleerdste man van zijn eeuw. Zijn gezag op het Concillie van Nicaea was groot. Men kan dus niet aannemen dat hij zomaar wat fantaseert als hij Gallië hier aan Galatië gelijk stelt.

Nicephorus was een 9-de eeuwse patriarch uit Constantinopel, een theologisch geschiedschrijver, Hij stierf in verbanning, maar werd later heilig

verklaard door de Grieks orthodoxe kerk. Van hem neemt Smallegange dus over, dat Simon de Zeloot, die een discipel was ^{Luk.6:15} en na de hemelvaart genoemd wordt, ^{Hand.1:13} door vele landen trok en tenslotte in Engeland belandde. Joseph van Arimathea is ons bekend als de oom van Jezus, en als degene, die in Glastonbury, in Engeland gewoond zou hebben. Philippus is vermoedelijk de apostel, die met de kamerling sprak. ^{Hand. 8}

Tenslotte worden nog twee geschiedschrijvers genoemd. Hosius of Ossius was een bisschop uit Cordova, die verbannen werd door Constantijn de Grote, en desondanks 102 jaar oud werd (van 257 tot 359!). Polydorus Virgil, Italiaan van afkomst, werd een beroemd Engels historicus. Hij leefde van 1470 tot 1555 en was een vriend van Erasmus. Dertig jaar werkte hij aan zijn "Historia Anglia", dat uit 26 boeken bestaat. Tijdens de regering van Hendrik VIII zat hij een poos in de gevangenis, en vele van zijn boeken staan op de Roomse index. Volgens de Britse Encyclopaedia is hij een belangrijk historicus (vol. 23 pg 182).

Het zijn dus, nogmaals, geen kleine jongens, die onze kroniekschrijver aanhaalt.

Men zou kunnen aanmerken, dat hij geen eigen origineel materiaal aanvoert voor onze Israëlvisie. Daar staat tegenover, dat hier een Nederlandse bevestiging in de 17-de eeuw is, van de vele Britse aanwijzingen, dat de apostelen in het westen zijn.

Bovendien werd deze Smallegange, als rechtsgeleerde, in zijn tijd algemeen voor deskundig gehouden en onze 17-de eeuwse voorouders zullen dus stellig geloofd hebben, dat hij hen niet zomaar wat op de mouw spelde! En wat geloven wij, nu?!

Nadat Smallegange geschreven heeft dat Joseph van Arimathea door Philip-pus uit Gallië naar de Britse eilanden was gezonden, spreekt hij over de drie mannen, die het evangelie brachten in wat nu België is, omstreeks het jaar 50 A.D. Dus lang voordat de Roomse kerk bestond! Smallegange schrijft:

"Wij vinden in de levens der bisschoppen van Tongeren, welker Stoel naderhand binnen Luyck is overgebracht, dat omtrent het jaer 50 na de geboorte onses Saligmakers, drie Apostelijke Mannen, EUCHARIUS, VALERIUS, en MATERNUS, door den heiligen Apostel PETRUS, naer het Belgijs-Gaulen gesonden zijn, die tot Trier, Tungren, Luyck en Keulen, de gronden der Christelijke Religie gelegd, en het vruchtbaar zaed des Goddelijken woords rijkkelijk zaejende, vele tot den dienst des levendigen Godts gebragt hebben.

Marannus Scotus seit, dat Eucharis, Valerius en Maternus van den H. Apostel Petrus gesonden zijn, op het 54. jaer, na de koomste des Heilands in den vleesche, en het 12. der regering van Keiser Claudius. Van dese drie maken ook gewag, BEDA, USUARDUS, ADO, GREGORIUS TURONENSIS in Nicetius, Bisschop

van Trier, Petrus Cluniacensis en andere. Dit zijn dan de beginselen der Christelijke Religie in de Nederlanden geweest, Maternus voornoemt gebloeit hebbende onder de Roomsche Keisere[n] Domitianus, Nerva en Trajanus, welken laesten 't gesag over de Roomsche Legioenen voerende, van Nevra tot Keiser verklaert, Maternus voornoemt binnen Keulen heeft konden sien."

Tot zover Smallegange. Dit 17-de eeuwse citaat vraagt weer om enig commentaar:

Tongeren, Luyck, Keulen, Trier

Er wordt hierin dus verteld dat Petrus drie apostelen naar het Belgische Gallië zond, met name naar wat wij nu nog kennen als Tongeren en Luik, en naar Keulen, dat aan de Rijn in het huidige West-Duitsland ligt, en Trier, dat zich even rechts van de Luxemburgse grens aan de Saar bevindt.

Dringt het tot ons 20-ste eeuwse brein door wat hier staat? We zijn door onze geschiedenislessen op school zo vreselijk gehersenspoeld, dat we niet eens meer lezen kunnen, laat staan geloven, wat de 17-de eeuwse geschiedschrijver nog wist, ondersteund door vele oudere bronnen.

Daar staat dus allereerst dat Petrus rechtstreeks in verbinding heeft gestaan met de Lage Landen! In de eerste eeuw werd hier het evangelie verkondigd, lang voor de aanspraken van de Roomse kerk en de geschiedenis-

boekjes, die leren dat ons land ten tijde van Bonifacius (vermoord bij Dokkum in 754) vanuit Rome voor het eerst gekerstend werd! Bovendien getuigt de moderne archeologie van vondsten in en om de genoemde plaatsen, die bewijzen dat Tongeren, Luik, Trier en Keulen, gelegen aan de Romeinse weg, in de eerste eeuw na Chr. belangrijke centra waren.

Tongeren

Dit plaatsje noemt zich tegenwoordig om de toeristen aan te trekken "oudste stad van België". Tongeren, vlak bij Luik (niet te verwarren met Tongeren in Nederland bij Boxtel, Epe of Wijhe) heeft inderdaad een eerbiedwaardige geschiedenis. Het is tegenwoordig een aardig marktpleintje met een standbeeld van een woeste krijgsman, Ambiorix, die de Romeinen versloeg, en een grote basiliek, bekend om zijn "lieve vrouwe van Tongeren", waarheen bedevaarten worden gemaakt. Het doet ons thans erg rooms aan. In ieder geval heeft de katholieke kerk haar oudste geschiedenis geannexeerd, en is het niet makkelijk om nog iets van haar ware verleden te weten te komen. Vast staat echter door vondsten en oudere geschiedschrijving (François Driesen: *Tongruet et ses environs*, 1851), dat Tongeren een heiligdom van de religie der Kelten is geweest, en dat hier het centrum der rechtspraak was. Er was een geneeskrachtige bron, die door de Romeinen later wordt gebruikt en door de geschiedschrijver Plinius is beschreven, die er persoonlijk geweest zou zijn. In de 19-de eeuw

is deze bron herontdekt en heet nu weer Pliniusbron. De archeologische vondsten die men er deed zijn nu te zien in het Gallo-Romeins museum van Tongeren.

Er is veel meer over Tongeren te vertellen, maar laten we ons beperken tot het commentaar op Smallegange.

Wie was Maternus

Is er nu nog iets bekend in Tongeren van een zekere Maternus, die Smallegange noemt?

Ja! Er zit echter een addertje onder het gras bij, dat we goed in de gaten dienen te hebben!

Volgens traditie was Maternus in Tongeren. Onder de heiligen van Tongeren is St. Maternus bekend als degene, die het episcopaat van Tongeren heeft gevestigd, maar ... niet in de eerste eeuw zoals de volkstraditie beweert, doch volgens de roomse leer in de 4-de eeuw. Driesen, overtuigd Rooms, beschrijft het op de volgende, voor ons onovertuigende wijze: "In de vierde eeuw dringt het Christendom door in Tongeren. Volgens de traditie bestond St. Maternus ten tijde van Jezus Christus en stierf hij in het jaar 128 A.D. De *Acta Sanctorum* en de *Jezuïet de Marne* (een trouw en wijs schrijver) heeft overtuigend bewezen, dat het gevoel dat St. Maternus in de eerste eeuw het episcopaat vestigde geen enkel zichtbaar getuigenis heeft en integendeel alle historische monumenten wijzen op de vierde eeuw. Hij geeft aan dat St. Maternus leefde in de vierde eeuw. Er is een relikwie in de

handen der Bollandisten versierd met de portretten van de éveques vanaf St. Maternus tot St. Servatius, uit de 9-de of 10-de eeuw, maar dit is (*volgens Driesen*) geen overtuigend bewijs."

Met deze Jezuitische uitspraak is voor de Tongerense geschiedkundige de zaak afgedaan, maar voor ons begint het nu juist interessant te worden. Er zouden dus portretten bestaan van Maternus uit de eerste eeuw tot aan Servatius in de vierde eeuw. Deze Servatius wordt ook door Smallegange genoemd. Daarover later.

Waar het hier dus om gaat is het feit dat Smallegange's uitspraak als Zeeuwse protestant en geschiedkundige als zou in 54 A.D. de apostel Maternus door Petrus naar Tongeren zijn gezonden heden ten dage nog door Tongeren's traditie wordt bevestigd, maar door de Jezuiëtenleer wordt ontkend als te zijn geschiedenisvervalsing, waarbij Maternus in de vierde eeuw wordt geplaatst. Hoe voelen wij dit aan en wie zullen wij geloven, zolang ons geen nadere feiten ten dienste staan?

Volgens de traditie predikte Maternus inderdaad in Tongeren het evangelie en stierf hij in 128 A.D. We hebben er al op gewezen dat de Roomse kerk op grond van een Jezuitische opvatting deze Maternus naar de vierde eeuw A.D. heeft laten verhuizen. Vermoedelijk heeft in die eeuw óók een historische St. Maternus geleefd. Hoogstwaarschijnlijk hebben wij hier echter tevens met een bewuste geschiedenis-

vervalsing te maken, daar de Roomse kerk ongetwijfeld wil doen vergeten, dat de Zuidelijke Nederlanden reeds in de eerste eeuw het evangelie werd gebracht in haar belangrijkste Keltische centra, veel vroeger dus dan de gezondenen vanuit Rome kwamen.

(Eveneens volgens traditie was deze Maternus niemand minder dan de door Jezus weer tot leven gewekte "jongeling van Nain". A.K.H.)

Wie was Eucharius?

Opvallend is, dat bij de naam Eucharius eenzelfde geschiedkundig "grapje" door de Roomse kerk is gemaakt. In de Roomse kerk wordt namelijk op 8 december het feest van de "heilige Eucharius van Trier" gevierd. Volgens de Roomse geschiedenisleer was Eucharius bisschop van Trier in de 3-de eeuw A.D. Ook hier is het weer heel goed mogelijk, dat béiden bestaan hebben: de door Petrus gezonden apostel Eucharius omstreeks het jaar 50, die het evangelie naar Trier bracht, én een Eucharius die zijn werk een 200 jaar later voortzette als bisschop in datzelfde Trier, bekend als het oudste plaatsje van Duitsland, waar nog steeds een Romeins amphitheater te zien is en de moezel-wijn nog immer vloeit. 56 jaar vóór Chr. werden haar oudste bewoners, de Treveri door Julius Caesar overwonnen, niet dan nadat deze geschiedschrijver met bewondering melding maakt van de cavallerie der Treveri, die de beste der Belgae was. Wie ooit een schonkig belgisch paard met zijn zware hoeven voren

in de zeeuwse klei heeft zien trekken, kan zich voorstellen dat zelfs Caesar onder de indruk gekomen is, toen hij een hele cavallerie belgische paarden met hun lichte manen over de heuvels van de Moezel bij Trier zag aanstormen. De kleine zonen van deze cavalleristen luisterden wellicht aan de oevers van diezelfde stad naar de woorden van een vreemdeling Eucharis genaamd, een man, die een gloednieuwe leer zo uit de eerste hand vanuit Palestina overbracht, nog geen 30 jaar nadat Jezus gekruisigd was.

Wie was Valerius?

Over Valerius kon ik geen enkel gegeven vinden, totdat de heer J. A. Por uit Groningen ons schreef:

"... dat in het zeer interessante boek "Purper en Scharlaken", geschreven door Guy Schofield (uitgever erven J. Bijleveld), behandelend de geschiedenis van het christendom gedurende de eerste 150 jaar, op blz. 133 ook een Valerius voorkomt, om een belangrijke brief van Clemens naar Korinthe over te brengen, ten tijde dat Domitianus (81-96 n. Chr.) keizer was. Deze Valerius heeft ook Paulus nog gekend, gedurende zijn verblijf in Rome, en hij maakte waarschijnlijk deel uit van de Keizerlijke huishouding, als slaaf of vrijgelatene, en is hoogst waarschijnlijk een der eerste christenen "van het huis des keizers" van wie Paulus in zijn brief aan de Filippenzen de groeten had gedaan. Zijn leeftijd was bij de kennismaking met Paulus 20-30 jaar, zodat het zeer wel mogelijk is, dat hij

onder keizer Claudius' regeringsperiode (van 41-54 na Chr.) het Evangelie heeft gebracht in de Nederlanden."

Wij zijn de Heer Por zeer dankbaar voor zijn belangrijke aanvulling. We mogen natuurlijk niet te snel veronderstellen dat deze Valerius, die zich onder de eerste Christenen te Rome bevond dezelfde is geweest als de apostel Valerius in het land der Belgae, die door Smallegange wordt genoemd, maar de coincidentie is wel zo frappant, dat we de suggestie van de Heer Por wel zeer ernstig mogen overwegen. Een ieder, die zich voor een diepere bestudering van het werk van Schofield, dat een "vervolg op de Nieuw Testamentische geschiedenis" wil zijn, interesseert, zij dit belangrijke en zeer beeldend geschreven boek warm aanbevelen. In het genoemde boek wordt Valerius "Vito" genoemd, dat is "de snelle". Hij moet in de tijd, dat hij de opdracht kreeg om die belangrijke brief van Rome naar Corinthe over te brengen, al een zestiger geweest zijn, zo niet ouder, zoals Schofield schrijft, want zo'n moeilijke opdracht werd slechts aan betrouwbare en verstandige mannen opgedragen. Het overbrengen van een brief van Christenen in Rome naar die van Korinthe was te vergelijken met een illegale opdracht in onze jongste wereldoorlog. "Vlug en handig reageren waren vereist, afgezien nog van een onverschrokken hart", schrijft Schofield. Valerius Vito vervulde in het jaar 96 na Chr. deze moeilijke taak.

Zullen we even onze verbeelding de vrije loop laten? We zien dan deze Valerius, die in het jaar 96 na Chr. een ervaren boodschapper geworden is, zijn ervaring opdoen als een jonge man van 20. Reist hij mee, ja snelt hij vooruit te voet of te paard om in opdracht van Petrus het evangelie mee voort te dragen in het jaar 50? Als een jonge boodschapper, jaagt hij door Gallië tot in het verre land der Belgae, waar hij zijn oudere metgezel Maternus achterlaat in Tongeren, en van Eucharius afscheid neemt in Trier? Snelt hij als een jeugdig koerier terug op een gekregen ros

van de Treveri? Een Belgisch paard, met fikse dijen en stoere flanken, en in een galop, die de nazaten van Caesar verbaasd doen stilstaan als hij door Gallië snelt op doorreis langs de groepjes Christenen in Lyon, in Marseille (waar Jowett over vertelt in zijn boek "The drama of the lost disciples").

Brengt hij boodschappen over uit het Noorden, van de Kelten naar Petrus? Daar snelt hij, wat een ras, welk een ros! Niemand, die zo snel gaat als Valerius, de jonge Christen. Vite, vite, il vito! Valerius, is hij werkelijk, is hij inderdaad Valerius Vito?!

Vervolg van pagina 5:

Gen.17:4 verbond; menigte der volken (goi)

Gen.17:5 menigte der volken (goi) (in 4 en 5 2x gezegd!)

Gen 17:6 zeer vruchtbaar (parah); tot volken (goi) (mv) en koningen

Gen.17:7 verbond (1); eeuwig verbond

Gen.17:8 land geven aan uw zaad (Abraham is hier nog onbesneden goi! (vs 10)

Gen.17:16 tot volken (goi) (Sarah); koningen der volken (am) (Sarah)

Gen.17:19 en 21 Bevestigd aan Izak: eeuwig verbond

Gen.18:18, 19 groot en machtig volk; in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden; kinderen (zonen) (meervoud)

Gen.21:10 zoon dezer dienstmaagd zal niet erven met Izak (Gal.4:30, 31)

Gen.21:12 De naam is Izak (Amos 7:9, 16 Izak = 10 stammen; Rom.9:4; Hebr.11:18); Gen.21:13 ook Ismael een volk (vgl vs 18)

Gen.22:17 Ik zal u zegenen; vermenigvuldigen; als de sterren des hemels en als het zand der zee; uw zaad zal de poorten zijner vijanden erfelijk bezitten

Gen.22:18 In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden

Gen.24:7 Ik zal dit land geven aan uw zaad

Gen.24:60 Groot volk (Rebekka... duizenden miljoenen...); Uw zaad zal de poorten zijner haters bezitten

Gen.25:23 de meerdere zal de mindere dienen

Gen.26:3 Ik zal met u zijn; Ik zal u zegenen; Ik zal dit land geven aan uw zaad; de eed bevestigen die ik Abraham uw vader gezworen heb

Gen.26:4 vermenigvuldigen; als de sterren des hemels Ik zal dit land geven aan uw zaad In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden

Gen.26:24 Ik ben met u; Ik zal u zegenen; vermenigvuldigen

Wordt vervolgd.

Zaligheid en Loon

door **Jb. Klein Haneveld, 1977**

Vele Christenen kennen in de Bijbel het onderscheid niet tussen "Zaligheid" en "Loon". Dit zijn twee geheel verschillende begrippen, die niets met elkaar gemeen hebben. Vermengen van deze waarheden heeft aanleiding gegeven tot veel verwarring en misverstand.

Schijnbare tegenstrijdigheden

De oppervlakkige lezer van het Nieuwe Testament ontdekt daarin telkens tegenstrijdigheden. Sommige verzen leren hem heel duidelijk, dat hij alleen uit genade - dus zonder werken - zalig is geworden. Andere verzen daarentegen leren hem even duidelijk, dat hij "loon naar werken" zal ontvangen. Hoe moet hij deze ogenschijnlijk tegenstrijdige uitspraken met elkaar rijmen? Alleen als hij het Bijbels verschil tussen "zaligheid" en "loon" leert kennen, valt deze moeilijkheid automatisch voor hem weg.

Laten wij beginnen een aantal Schriftplaatsen op te zoeken, die op beide waarheden betrekking hebben.

Wij lezen in Romeinen 4:3-5:

"Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid. ^{Gen.15:6} Nu, dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld. Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt

zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid."

Dit Schriftgedeelte leert ons, dat Abraham, de vader aller gelovigen, alleen op grond van zijn geloof voor God rechtvaardig gerekend werd.

Zo worden ook wij van alle zonden gerechtvaardigd op hetzelfde moment, als wij geloven in Christus Jezus. Dat is genade!

Zouden wij op grond van werken gerechtvaardigd zijn, dan was er geen sprake meer van genade, maar van schuld. Dan zou God bij ons in de schuld gestaan hebben en verplicht geweest zijn, om ons de zaligheid te geven in ruil voor de goede werken, die wij gedaan hadden.

Maar hoe geheel anders is het beginsel, waardoor wij gerechtvaardigd zijn. Alleen hij wordt gerechtvaardigd, "die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddeloze rechtvaardigt". ^{Rom.4:5} Niets is duidelijker in de Schrift dan deze waarheid. Maar toch hoevelen zijn hierover gestruikeld!

Laten wij nu eens lezen, wat Paulus aan de Efeziërs schrijft:

"Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen." ^{Ef.2:8-10}

Hier vinden wij dezelfde heerlijke waarheid als in de Romeinenbrief, namelijk dat de zaligheid alleen uit genade is en door het geloof; d.w.z. door te geloven het getuigenis, dat God over Zijn Zoon heeft gegeven. Immers: "Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor is door het Woord Gods". ^{Rom.10:17} Zelfs het geloof, waardoor wij zalig geworden zijn, is niet uit onszelf, maar het is "uit God". Want "hoe zouden wij in Hem geloven, van Wie wij niet gehoord hadden? En hoe zouden wij horen, zonder die ons predikte?" ^{Rom.10:14} Alleen omdat het getuigenis Gods tot ons kwam door de prediking van het Evangelie in de Kracht van de Heilige Geest, konden wij geloven en daardoor gered worden.

Hier is dus geen plaats voor onze werken. Wij hebben in geen enkel opzicht reden, om in onszelf te roemen. Wij kunnen alleen roemen in de Heere, die ons uit genade zalig gemaakt heeft. Het "nieuwe lied", dat de verlostten straks in de hemel zullen zingen, is daarom ook alleen gewijd aan "Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons

van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem zij de heerlijkheid en kracht in alle eeuwigheid". ^{Op.5:9; 1:5, 6}

En toch wordt in het tiende vers van Efeze 2 gesproken over "goede werken". Paulus zegt, dat wij zijn "geschapen in Christus Jezus tot goede werken". Let wel, er staat niet, dat wij geschapen zijn "door goede werken", maar "tot goede werken". Dat wil zeggen: wij zijn de nieuwe schepping niet binnengegaan door goede werken, maar door het geloof.

Nu wij echter éénmaal in deze nieuwe schepping zijn geplaatst, is het onze hoge roeping, om als gehoorzame kinderen voor God te wandelen in gerechtigheid. Wij zijn geroepen, om te wandelen in de goede werken, die God tevoren voorbestemd heeft, om de verlostten te karakteriseren. Deze "goede werken" zijn de door God vastgestelde kenmerken van een Christelijke levenswandel.

In 1Korinthe 3 spreekt Paulus over de beoordeling van de werken van de gelovigen, straks voor de Rechterstoel van Christus, in Zijn wederkomst:

"Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus. En indien iemand op dit fundament bouwt goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen; eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal

het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen. Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch also als door vuur." ^{1Kor.3:11-15}

Volgens deze woorden van de apostel is elke gelovige een werkmán, die bouwt op het reeds gelegde fundament, hetwelk is Christus Jezus. Zijn werk kan zijn in overeenstemming met de Geest, gelijkend op goud, zilver en kostelijke stenen; zijn werk kan echter ook zijn in overeenstemming met het vlees, gelijkend op hout, hooi en stoppelen.

Voor de Rechterstoel van Christus zal straks blijken, wat uit God en wat niet uit God is. ^{Rom.14:10; 2Kor.5:10}

Voor het werk, dat blijft, zal loon worden ontvangen; maar het werk, dat niet blijft, zal verdwijnen in het reinigend vuur van het oordeel. Voor de verspilde tijd en voor de "onnutte" werken zal de gelovige "schade lijden". Maar zijn zaligheid staat niet op het spel. Hij zou zelfs nimmer voor de Rechterstoel van Christus verschijnen, als hij niet gered was. De vernietiging van zijn werken tast zijn zaligheid, die alleen "uit genade" is, niet aan. Hij zelf zal behouden worden, maar also "als door vuur". Hij zelf is gered; zijn praktische leven is echter verloren voorbijgegaan. Hij mist zijn loon.

Een andere belangrijke uitspraak in dit verband vinden wij in Heb.10:35-36: "Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft. Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, de wil van God gedaan hebbende, de belofte moogt wegdragen."

Deze vermaning richt de apostel Paulus niet aan onbehouden, maar aan behouden mensen. Zij spreekt niet over de zaligheid, maar zij spreekt over het loon, dat die gelovigen zullen ontvangen, die gedurende hun leven op aarde de wil van God gedaan hebben. Zij ontvangen straks bij hun zaligheid gevoegd ^{Heb.6:9} loon voor hun werken.

Ditzelfde beginsel gold ook reeds onder het Oude Verbond, want wij lezen in Hebr.11 over Israëls grote leider:

"Door het geloof heeft Mozes nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genoemd te worden; verkiezende liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonden te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerder rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons." ^{Heb.11:24-26}

Zonder twijfel was Mozes reeds een behouden ziel, door het geloof gerechtvaardigd, toen hij deze grote beslissing van zijn leven nam. Hij gaf de troon van Egypteland op voor

een armoedige tent in de woestijn. Want zijn oog was gericht op het eeuwige loon, dat God zal geven aan een ieder, die Zijn getuigenis stelt boven persoonlijk gemak en genot.

Een dergelijke uitspraak vinden wij in 2Johannes:8: "Ziet toe voor U zelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen."

Het moet dus voor ons allen duidelijk geworden zijn, dat geen enkele waar-gelovige zijn zaligheid verliezen kan. Onze zaligheid is "uit genade", en zij ligt vast "in Christus". God heeft onze zaligheid niet aan ons zelf ter bewaring gegeven. Wij lezen duidelijk:

"Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid en niemand kan dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders." ^{Joh.10:27-29}

Maar hoewel de zaligheid vast ligt in Christus, en ons eeuwig en onvervreemdbaar bezit is, kunnen wij wel op z'n minst een deel van ons loon verliezen. Want loon is niet "uit genade", maar "naar werken".

Loon is de Goddelijke beloning voor het werk, dat Zijn kinderen hier op aarde voor Hem gedaan hebben.

"Loon" en "zaligheid"

Loon wordt gegeven voor getrouwe dienst. Ouders belonen hun kinderen voor hun gehoorzaamheid; onderwijzers belonen hun kinderen voor hun ijver; werkgevers belonen hun werknemers voor hun verrichte werkzaamheden.

Loon is niet hetzelfde als een gave. Een gave is een uitdrukking van liefde, waarop nimmer aanspraak gemaakt kan worden. Loon ontvangen zij, die gewerkt hebben. Daarop kan wel aanspraak worden gemaakt.

Zaligheid is een gave. Het is een genade-gift. Zij wordt uit genade gegeven aan een ieder, die belijdt in zichzelf een onwaardige zondaar te zijn, en die de Zoon van God aanneemt als zijn persoonlijke Redder en Zaligmaker.

Zaligheid is geen loon voor "goede werken", zoals sommigen denken. Neen, wij zijn "uit genade zalig geworden". ^{Ef.2:8} Maar loon wordt door God beloofd aan hen, die uit genade zalig zijn geworden, en in overeenstemming met de werken, die zij na hun behoudenis voor Hem hebben gedaan.

"Goede werken" zijn het bewijs van zaligmakend geloof; zij zijn de vrucht van zaligmakend geloof, evenals de vrucht van een appelboom het bewijs is, dat er leven in de boom is. De appels produceren niet het leven van de boom; maar het leven van de boom produceert de appels. Goede werken maken een mens niet tot een Chris-

ten; zij zijn het bewijs, dat iemand een Christen is.

"Aan de vrucht kent men de boom."

Tegenstelling tussen "genade" en "loon"

Genade is een onverdiende gunst.
Loon wordt altijd verdiend.

Genade is een vrije gave.
Loon is een betaling voor bewezen diensten.

Genade is "zonder geld en zonder prijs". ^{Jes.55:1}
Loon kost moeite, arbeid en inspanning.

Genade hangt geheel af van Christus.
Loon hangt af van de Christen.

Genade is gebaseerd op de getrouwheid Gods.
Loon is gebaseerd op de getrouwheid van de gelovige.

Genade verwerpt ook de beste dienst.
Loon erkent ook de geringste dienst.

De taal der Genade is "Niet uit u".
De taal van het Loon is "Uw arbeid der liefde".

De boodschap der Genade is "Dengene, die niet werkt".
De boodschap van het Loon is "Wij dienen de Heere Christus".

Genade plaatst ons op de loopbaan.
Loon is een drijfveer om die loopbaan te lopen.

Genade voert ons in het strijdperk.
Loon dringt ons om in het strijdperk te strijden.

Er is niets in de Genade, dat ons dringt om de onverwelkelijke kroon te verwerven - Kronen behoren tot het terrein van het Loon.

Er is in de Genade geen sprake van een "jagen naar de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus" ^{Fil.3:14} - Prijzen behoren tot het Loon.

"Welaan gij goede en getrouwe dienst-knecht ... heb macht over tien steden" ^{Luk.19:17} is in tegenstelling met "Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden". ^{Tit.3:5}

Het eerste spreekt over "loon naar werken" voor de Christen; het laatste spreekt over "zaligheid uit genade" voor de zondaar.

"Zij hebben niet om te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen" ^{Luk.14:14} is geheel iets anders dan "De genadegift Gods is het eeuwige leven door Jezus Christus, onze Heere". ^{Rom.6:23} Het eerste is Loon; het tweede is Zaligheid. Het eerste is "uit de werken"; het tweede is "uit genade".

"Wetende, dat gij van de Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient de Heere Christus" ^{Kol.3:24} is duidelijk onderscheiden van "Indien gij de gave Gods kendet ... gij zoudt van Hem begeerd hebben, en Hij zou

u levend water gegeven hebben". ^{Joh.4:10} Ook hier zien wij het verschil tussen "loon naar werken" en "zaligheid uit genade".

De discipelen zeiden: "Heere, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd, wat zal ons dan geworden?" Jezus antwoordde onmiddellijk: "Gij zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." ^{Mat.19:27, 28} Tronen behoren tot het Loon, zij behoren niet tot de Genade. "Zo wie verlaten zal hebben huizen of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers om Mijns Naams wil, die zal hondervoudig ontvangen." ^{Mat.19:29}

Hier is geen sprake van Genade, maar van Loon. Jezus Christus wees Zijn discipelen op de velden, die "wit waren om te oogsten". ^{Joh.4:35} Hij vroeg om arbeiders. Hij beloofde hun loon. "En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwig leven." ^{Joh.4:36} Deze maaiers werden gered "uit genade"; maar zij ontvangen loon voor hun maaien.

Het Woord van God is klaar en duidelijk:

Genade is de onverdiende, vrije gave van God, ontvangen door geloof, "zonder geld en zonder prijs". In Genade is zelfs de beste dienst volkomen waardeeloos.

Loon kan men alleen maar verdienen door werken, door inspanning, door zelfverloochening. Zelfs de geringste dienst voor de Heer wordt naar waarde beloond.

Genade wordt aangeboden aan de onrechtvaardigen; Loon wordt de rechtvaardigen in het vooruitzicht gesteld.

Genade is werkzaam bij de redding van een zondaar. Want "Gij zijt uit genade zalig geworden". ^{Ef.2:8}

Genade is werkzaam in de dagelijkse wandel van de gelovige, "opdat wij genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd". ^{Heb.4:16}

Genade is werkzaam in het gebedsleven. "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade". ^{Heb.4:17}

Genade is werkzaam bij de wederkomst van Christus. "Hopend volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus". ^{1Pet.1:13}

Genade is werkzaam zelfs in de eeuwigheid, want wij lezen "opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen de uitnemende rijkdom Zijner genade". ^{Ef.2:7}

Loon is werkzaam, niet bij de ongeredde, maar alleen bij geredde zondaars. God erkent geen enkele geestelijke waarde in de onwedergeboren ziel. "Daar is niemand, die goed doet; ook niet tot één toe". ^{Rom.3:12}

Loon is werkzaam in deze tegenwoordige tijd: "die zal veelvuldig weder ontvangen in deze tijd". ^{Luk.18:30}

Loon is werkzaam bij de wederkomst van Christus. "Zie, Ik kom haastiglijk; en Mijn Loon is met Mij". ^{Op.22:12} En Paulus verklaart: "Voorts is mij weggelegd de Kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de Rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal; en

niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben." ^{2Tim.4:8} Hoewel Genade en Loon soms gelijktijdig werkzaam zijn, werken zij altijd volgens twee geheel verschillende principes. Genade is altijd en alleen werkzaam op grond van het verzoenend werk van Christus, en is daarom gelijk voor "allen en over allen die geloven".

Loon is uitsluitend werkzaam op grond van de waarde van de gelovige. Loon kan aan de Genade worden toegevoegd, maar is daarvan altijd onderscheiden.

De rijkdommen van de Genade worden de gelovige verzekerd in Christus Jezus. God heeft ons "gezegend met alle (lett. elke) geestelijke zegening in Christus Jezus". ^{Ef.1:3}

In Christus zijn wij "uitverkoren voor de grondlegging der wereld". ^{Ef.1:4}

In Christus zijn wij "heilig en onberispelijk voor God". ^{Ef.1:5}

In Christus hebben wij "de verlossing, namelijk de vergeving der misdaden". ^{Ef.1:7}

In Christus hebben wij ook "een erfdeel ontvangen". ^{Ef.1:11}

In Christus zijn wij tevens "verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte". ^{Ef.1:13}

Al deze en nog vele andere rijkdommen zijn gaven der Genade, gegeven aan allen en over allen, op hetzelfde moment, als zij geloofden in Christus. Deze rijkdommen der genade zijn ons deel "in Christus". Zij zijn ons eeuwig en onvervreemdbaar bezit. Wij kun-

nen ze niet verliezen. Zij liggen vast in Gods eeuwig voornemen. Zij zijn ons verzekerd in Zijn verkiezende genade.

De rijkdommen van het Loon worden de gelovigen echter verzekerd op grond van hun werken. "De Vader, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze de tijd uwer inwoning." ^{1Pet.1:17}

"Hebt acht ... anders hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is." ^{Mat.6:1}

"Zalig is de man, die verdrukking verdraagt ... hij zal de Kroon des levens ontvangen ... beloofd degenen, die Hem liefhebben." ^{Jak.1:12}

Uit deze Schriftgedeelten blijkt overduidelijk, dat Loon wordt aangeboden aan de gelovigen, maar dat het afhankelijk is van hun getrouwheid en waakzaamheid. In tegenstelling met hun zaligheid, kunnen de gelovigen dus wel hun Loon verliezen.

Genade bevestigt, dat de gelovige "het eeuwige leven heeft", en dat hij "niet verloren kan gaan".

Loon waarschuwt de gelovige, echter: "Houd wat gij hebt, opdat niemand uw Kroon neme" ^{Op.3:11}

Genade verzekert: "Ik weet, Wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag." ^{2Tim.1:12}

Loon vermaant: "Niemand kan wor-

den gekroond, tenzij hij wettig gestreden heeft." ^{2Tim.2:5}

Genade verklaart: "En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen; erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus." ^{Rom.8:17a}

Loon voegt er onmiddellijk aan toe: "Zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden." ^{Rom.8:17b}

Genade verblijdt zich "in Hem gevonden te worden, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof." ^{Fil.3:9}

Loon voegt er aan toe: "Niet, dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben - maar ik jaag er naar - tot de prijs der roeping Gods, Die van boven is in Christus Jezus." ^{Fil.3:12-14}

Loon-kwesties

De Christen wordt vermaand, al wat hij doet, van harte te doen, "wetende, dat gij van de Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis, want gij dient de Heere Christus". ^{Kol.3:24}

De erfenis houdt dus verband met het loon. In 1Petrus 1:4 wordt ons gezegd, dat deze erfenis "onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk" is, en dat zij "in de hemel bewaard wordt voor ons".

Er is zowel loon voor boze als voor goede werken. Ieder mens oogst, wat hij gezaaid heeft. Dat leert de Bijbel ons

en wij ervaren het ook in ons leven. Van de goddelozen staat geschreven: "Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden." ^{Jes.3:11}

En Paulus waarschuwt: "Dwaal niet, God laat Zich niet bespotten; want wat de mens zaait, zal hij ook maaien." ^{Gal.6:7} Dit is een vaste, algemeen geldende regel, die zowel in het natuurlijke als in het geestelijke leven opgaat.

Aan de andere kant ontvangen de rechtvaardigen hun loon, gelijk geschreven staat:

"Immers er is vrucht voor de rechtvaardige." ^{Ps.58:11}

"Voor degene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon." ^{Spr.11:18}

"Het loon der nederigheid, met de vreze des Heeren, is rijkdom, eer en leven." ^{Spr.22:4}

Van de Heere Jezus staat geschreven: "Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met olie der vreugde boven Uw medegenoten." ^{Heb.1:9}

Zoals wij reeds zagen, worden de werken soms reeds in dit leven beloond. Jezus sprak over mensen, die hun aalmoezen gaven en baden op de hoeken van de straten, om door de mensen geëerd te worden; en Hij zeide van hen "Zij hebben hun loon." ^{Mat.6:2} Het loon, dat deze "geveinsden" ontvangen is de lof van mensen. Sommigen hebben de eer van mensen meer lief dan de eer van God, ^{Joh.12:13} en daarom belijden zij Jezus Christus niet als hun Zaligma-

ker en Heer. Anderzijds worden degenen, die in het geheim bidden en hun aalmoezen geven, door God gezien, en later in het openbaar door Hem beloond. ^{Mat.6:1-21}

Hoewel soms reeds in dit leven loon ontvangen kan worden, wordt het meeste loon door God gegeven in de toekomst. Dat spreekt bijna vanzelf, omdat immers met het gehele leven, dat geleefd is, en met het gehele werk, dat verricht is, rekening moet worden gehouden bij het bepalen van het loon.

Zowel de motieven, waarmee het werk gedaan is, als het werk zelf leggen gewicht in de schaal. God alleen is in staat alle factoren op hun juiste waarde te beoordelen, en een rechtvaardige beslissing te nemen. Deze beslissing moet rechtvaardig zijn, zowel van Goddelijk standpunt als van menselijk standpunt bezien. Daarom moet degene, die de beslissing neemt, zowel God als mens zijn. Er is slechts Eén, die aan deze voorwaarde voldoet en dat is ... Jezus Christus, de God-mens. Hij is Degene, Die de wereld zal oordelen en ieder mens vergelden zal naar zijn werken. ^{Hand.17:31; Joh.5:22, 23; Mat.17:27}

Dat werd reeds beloofd in het Oude Testament, en wij vinden het bevestigd in het Nieuwe Testament.

In Jesaja 40:10 kondigt de profeet aan: "Ziet de Heere Jehovah zal komen tegen de sterken, en Zijn arm zal heersen; ziet Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht."

Daar de Jehovah van het Oude Testament de "Jezus" van het Nieuwe Testament is, lezen wij in Mat.16:27:

"Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen."

In het laatste hoofdstuk van de Bijbel roept de Heere Jezus de Zijnen toe vanuit de hemel: "Ziet, Ik kom haastiglijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn." ^{Op.22:12} En aan de gemeente van Filadelfia schrijft Hij: "Ziet, Ik kom haastiglijk; houdt wat gij hebt, opdat niemand Uw kroon neme." ^{Op.3:11}

Dit loon is voor Gods wedergeboren volk; voor gelovigen, die trouw waren in hun dienst, standvastig in hun geloof, en overwinnaars waren over wereld, vlees en Satan.

Sommige Christenen zullen geen loon ontvangen, omdat hun werken Gods vuurproef niet kunnen doorstaan. Hun werken verbranden, en zij worden behouden, maar "alzo als door vuur".

Andere Christenen zullen een deel van hun loon verliezen, omdat zij niet tot het einde toe getrouw en waakzaam gebleven zijn.

Maar er zijn ook Christenen, die een vol loon zullen ontvangen, bestaande uit één of meer Kronen, en die "rijklijk toegevoegd worden de ingang van het eeuwig Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus".

Agenda van Ab Klein Haneveld

ALKMAAR donderdag 25 jan;
8/22 feb; 8/22 mrt; 5/19 apr;
17 mei; 19:45 uur;
"Delta", Oude Kanaaldijk 2;
Het boek Openbaring

AMERSFOORT woensdag 17/31 jan;
14/28 feb; 14/28 mrt; 11/25 apr;
9/23 mei; 20:00 uur;
"De Neng", Engweg 7, Hoogland.
Het boek Genesis

APELDOORN

13 jan; 10 mrt; 12 mei; 8 sep; 10 nov;
zaterdag, 10:00 tot 16:00 uur;
Het Bolwerk, Ravelijn 55;
Nederlands Bijbelstudie Contactdag
onderwerp op 13 januari:
"Ziel & Zaligheid"

BEEKBERGEN zondag 4 mrt;
10 jun; 30 sep; 16 dec;
10:30 uur, "De Hooge Weye"
Dorpsstraat 28-36

BEVERWIJK zondag 4 feb;
24 juni; 16 sep; 11 nov; 10:00 uur;
B.H.K.-gebouw,
Groenelaan 74

DRACHTEN donderdag 18 jan;
1/15 feb; 1/15/29 mrt; 12/26 apr;
20:00 uur; Rode Kruis gebouw,
Omloop 42;
De brief van Judas

EMMEN maandag 15/29 jan;
12/26 feb; 12/26 mrt; 9/23 apr;
19:30 uur;
Ichthuskerk, Walstraat 21;
De profet Jesaja

LEERDAM zondag 28 jan; 25 feb;
25 mrt; 22 apr; 20 mei; 17 jun;
10:00 uur;
Patrimonium, Jeekelstr. 40a;
De brieven aan Thessalonica

LINSCHOTEN maandag 22 jan;
5/19 feb; 5/19 mrt; 16 apr;
14/28 mei; 20:00 uur;
"Bij de Tol", Nieuwe Zandweg 12;
David en zijn Huis

OLDEBROEK dinsdag 23 jan;
6/20 feb; 6/20 mrt; 3/17 apr;
15/29 mei; 19:45 uur;
Stationsweg 43;
Christus in de Psalmen

OLDEBROEK zondag 14/28 jan;
11/25 feb; 11/25 mrt; 22 apr;
20 mei; 17:00 uur;
LHNO gebouw;
Van Sytzamalaan 3

URK dinsdag 16/30 jan; 13/27 feb;
13/27 mrt; 10/24 apr; 22 mei;
19:30 uur; Marsdiep 1 a,
Het boek Exodus

URK zondag 21 jan; 15 apr; 2 sep;
14 okt 25 nov; 17:00 uur;
Rode Kruisgebouw, Wijk 8-2;
Gelijkenissen en Tekenen

De reis naar Israël en Jordanië van 28 april t/m 8 mei is volgeboekt.

Zaligheid

Het artikel "Zaligheid en loon" op voorgaande pagina's opent met te stellen, dat het "vermengen van deze waarheden heeft aanleiding gegeven tot veel verwarring en misverstand". Onder zaligheid verstaat de auteur het geheel aan "geestelijke zegeningen in Christus" ^{Ef.1:3} waaraan de zondaar op grond van geloof heeft deel gekregen. Dus "alles wat tot het leven en de godzaligheid behoort". ^{2Pet.1:3} En inderdaad: loon is een ander ding. Loon is op grond van werken! Vanuit die definitie van zaligheid volkomen juist. Maar toch.....

Paulus schrijft aan gelovige Filippenzen: "Werkt uws zelfs zaligheid met vren en beven" ^{Fil.2:12} en Jacobus houdt vol, dat een mens zonder werken niet zalig wordt. ^{Jak.2:14} En zo verder.

Het probleem is dat het begrip zaligheid niet een absolute term is ter aanduiding van wedergeboorte en eeuwig leven. Het is de algemene aanduiding van wat het Woord van God uitwerkt in de harten en levens van de mens. En zelfs in heel de schepping. Zaligheid (in de Bijbel) betekent in essentie: redding, verlossing, behoud; en daarom is het geen absoluut, maar relatief begrip! Wie of wat wordt verlost? En waarvan wordt verlost? En wanneer? Dit zijn de essentiële vragen aangaande dit Bijbelse begrip.

Daarom is dit ons onderwerp op de aanstaande contactdag in Apeldoorn. Hartelijk welkom op 13 januari.

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

Uit de statuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbelstudie-avonden, tentcampagnes, contactdagen, collegedagen en conferenties, studiereizen; de uitgave van de lezingen op audio-cd's en cassettes; de uitgave van brochures en deze circulaire. *Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.*

Correspondentieadres

Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon (036) 53 62 976
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

Giften

NL03 INGB 0005 5676 69
NL88 RABO 0308 7470 46
ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum

Giften voor de tentevangelisatie

NL87 RABO 0103 5810 06
ten name van
N.B.C. Evangelisatie

Beide stichtingen hebben een ANBI goedkeuring